

Naar een beter begrip en werken aan

de overgang tussen thuis- en woonzorg

Joris Van Puyenbroeck – Lector Psychosociale Gerontologie
Annemie Van Echelpoel, Marleen Van Dessel
Studenten Gezinswetenschappen

Ageing in place

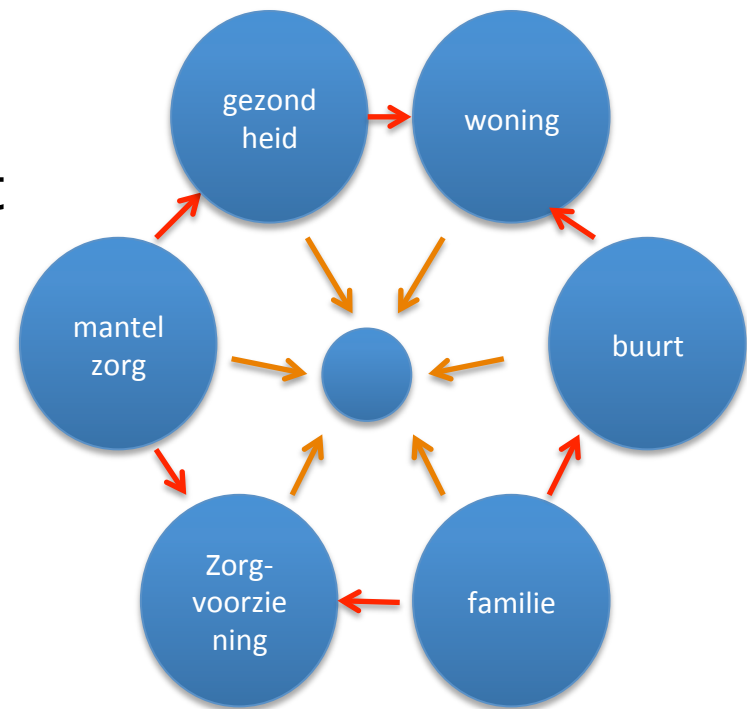
- 'Allowing the elder to remain in the living situation of their choice for as long as they wish and are able to' (Bigby, 2004)
- Ouderen hebben verwachtingen qua plaats, aard van de zorg, en zorgverstrekker
- Hoe ruim is de 'place'?: eigen woning/buurt/bekende relatie?
- Sommige mensen willen verhuizen
- Criterium = (individuele) keuze/kwaliteit van leven

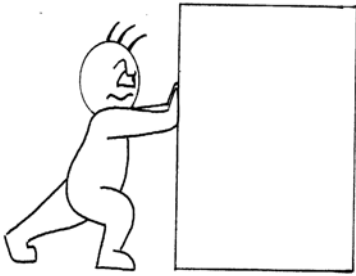
Keuze en opties door vele factoren bepaald

- Woonkwaliteit
- Sociale weefsel :familie/buurt
- Dienst/zorgverlening in de buurt
- Zorgaanbod: intern en extern

- Individuele of familiale afweging
- Externe factoren niet onder controle

Voorbeelden Push- en pullfactoren

- Slechte kwaliteit woning
- Woning onaangepast aan beperkte fysieke mobiliteit
- Verloederde buurt
- Financiële redenen, hoge kosten aan woning
- Dichter bij kinderen, winkels en zorgvoorzieningen
- Psychologische aspecten: herinneringen, gevoel van controle en continuïteit

Perspectief van de oudere Fragment 'Een nieuw hoofdstuk'

Victoria Deluxe ©

Perspectief van de professionele hulpverlener

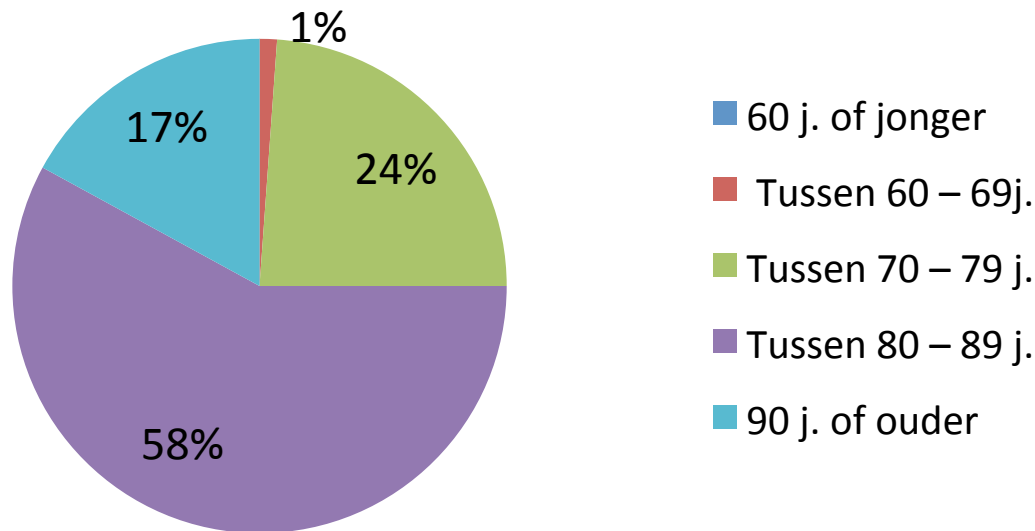
Onderzoek studenten gezinswetenschappen
Van Dessel & Van Echelpoel (2014)

Onderzoeksvraag: “wat zijn de motieven, volgens
professionele hulpverleners (thuisverpleging), om
de overstap te maken?”

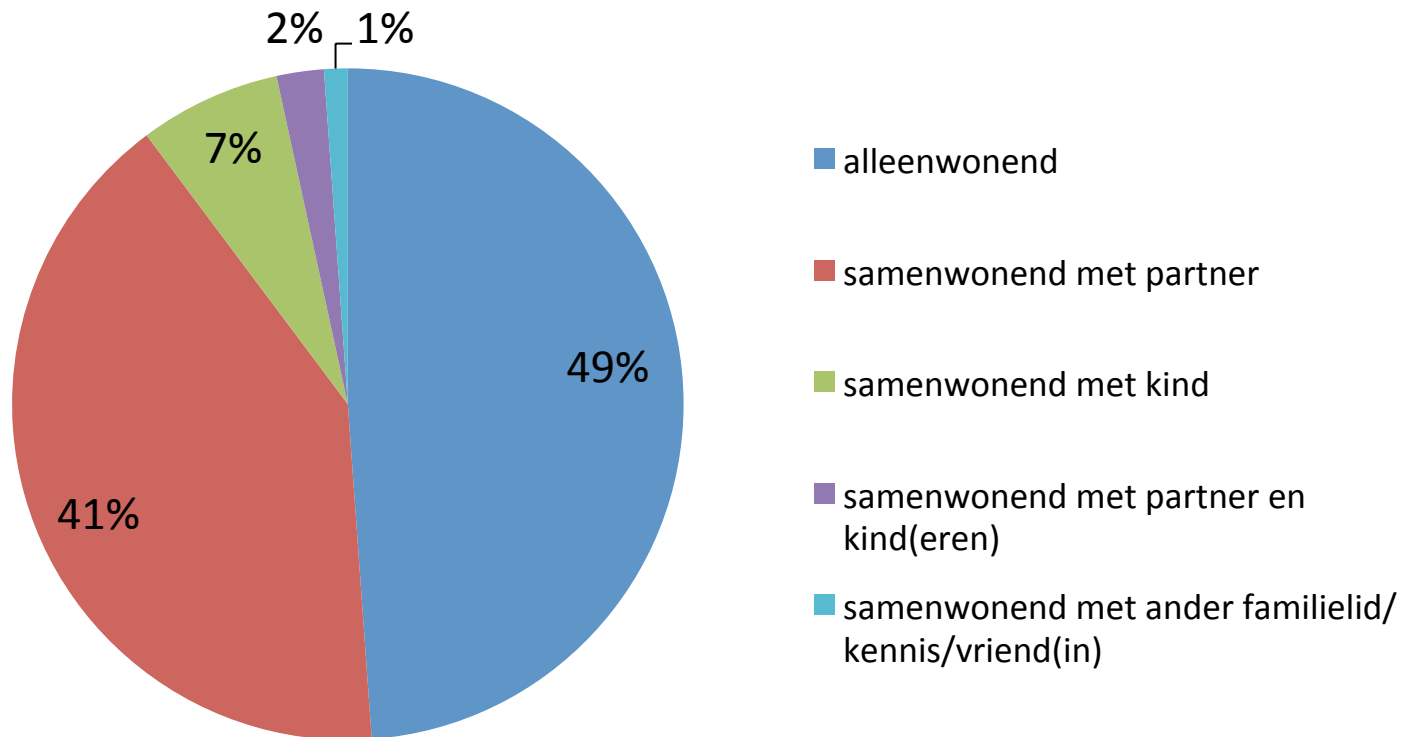

Survey 'Push- en Pull factoren thuiszorg naar woonzorg' (Van Dessel & Van Echelpoel)

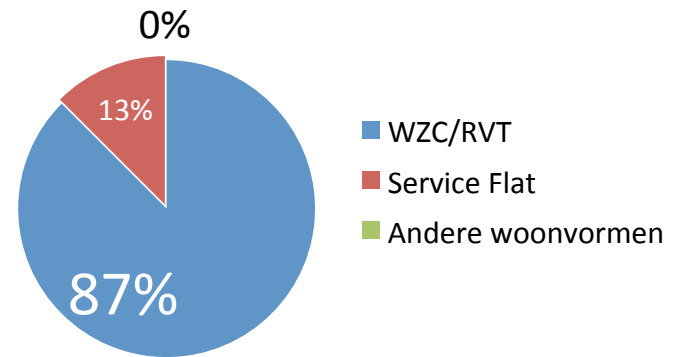
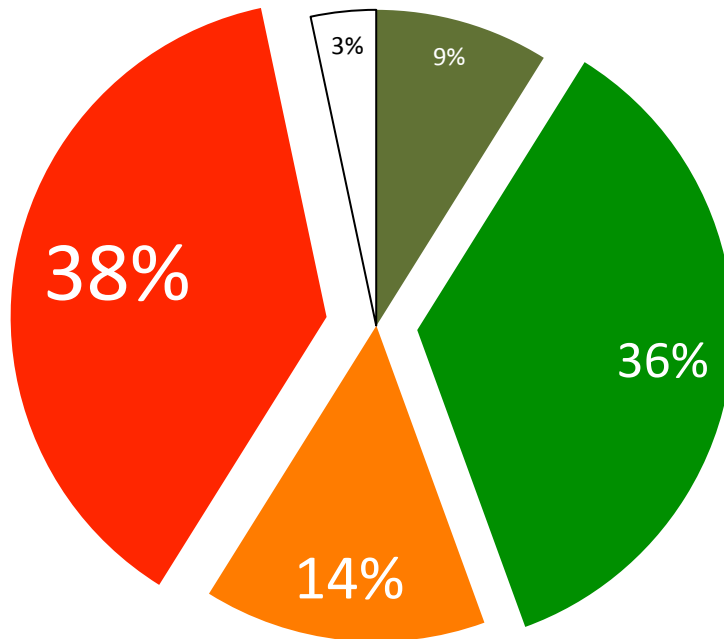
- Perspectief thuisverpleging (n=88)
 - Thuisverpleging Wit-Geel Kruis provincie Antwerpen
 - Oordeel vanuit professioneel standpunt over reële casus
- Steekproef: 65% V - 35 % M, 28% Stedelijk, 72% landelijk

Woonsituatie steekproef (n=88)

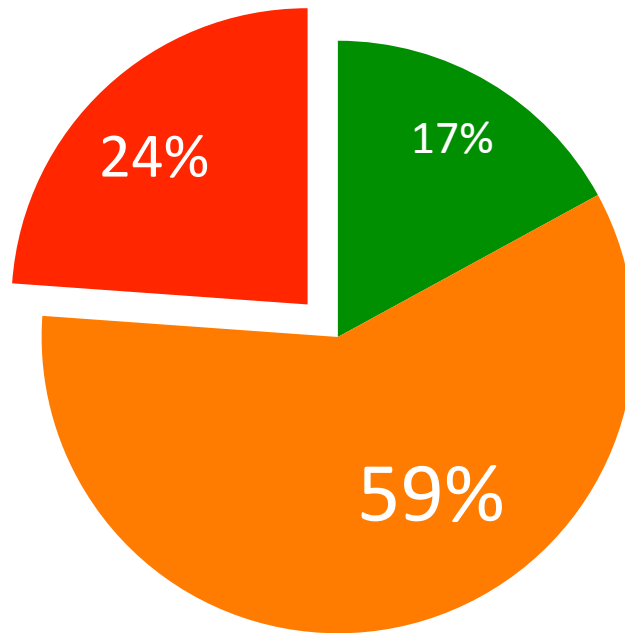

Keuze(proces)

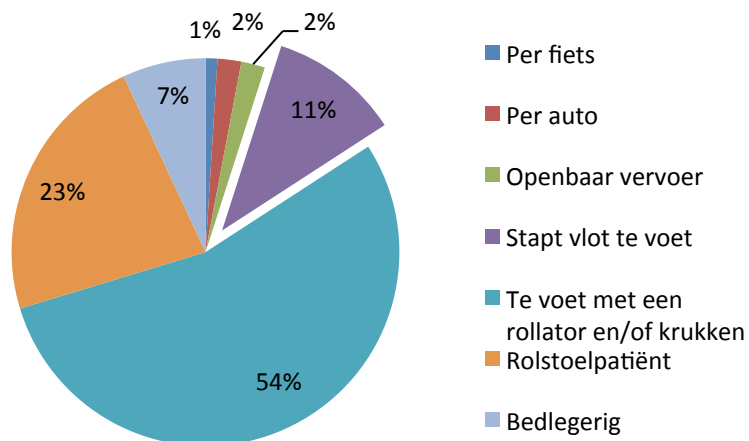
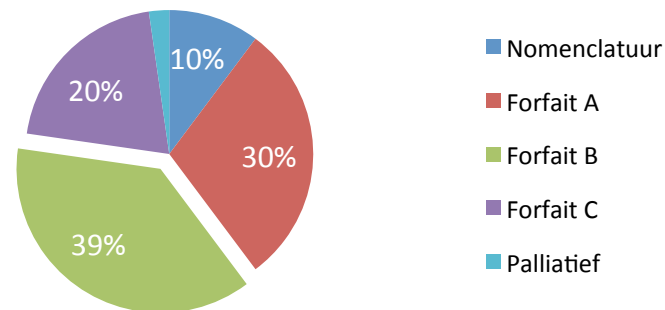
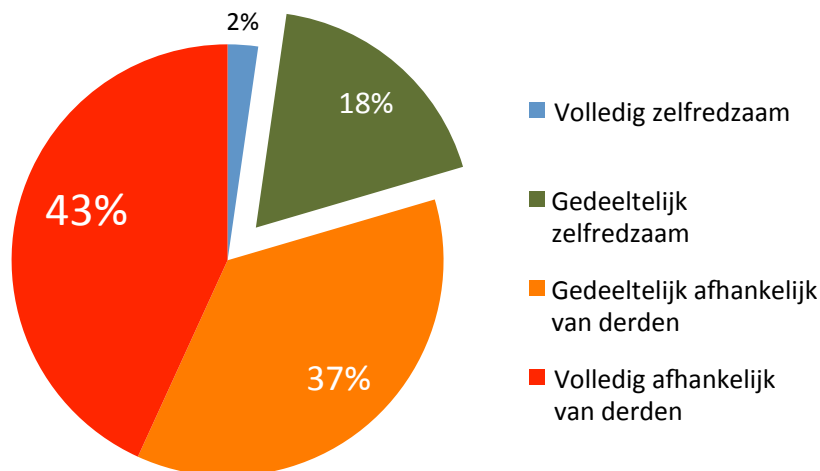
- Bewuste keuze: bejaarde heeft volledig zelfstandig beslist uit eigen initiatief
- Eerder eigen keuze: samen met iemand van de kinderen en/of familie
- Eerder geen eigen keuze: zonder inspraak van de bejaarde, op verzoek van de kinderen en/of familie
- Eerder gedwongen: na een ziekenhuisopname, op aanraden van professional en/of dokter
- Andere wijze

Tijdig plannen?

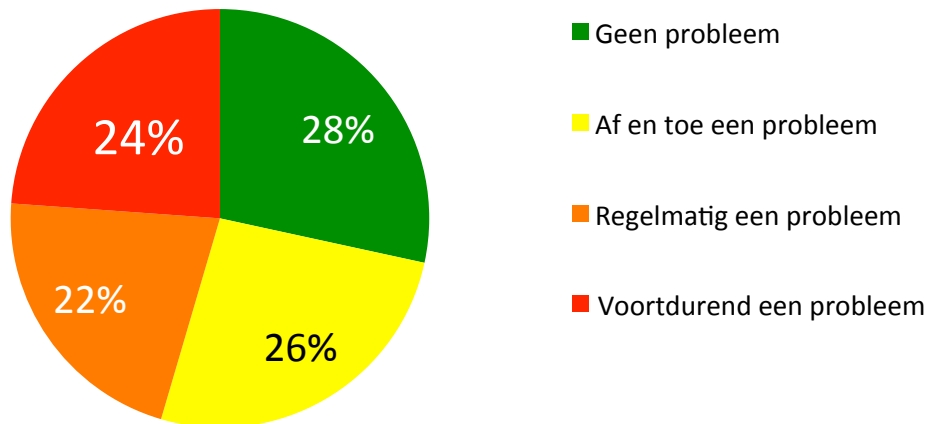
- Eerder lang op voorhand gepland (reeds verschillende jaren op een wachtlijst ingeschreven)
- Eerder minder lang op voorhand gepland (of na een ZH opname beslist)
- Eerder een crisissituatie: plots en omwille van omstandigheden

Zelfredzaamheid, profielscore KATZ en mobiliteit

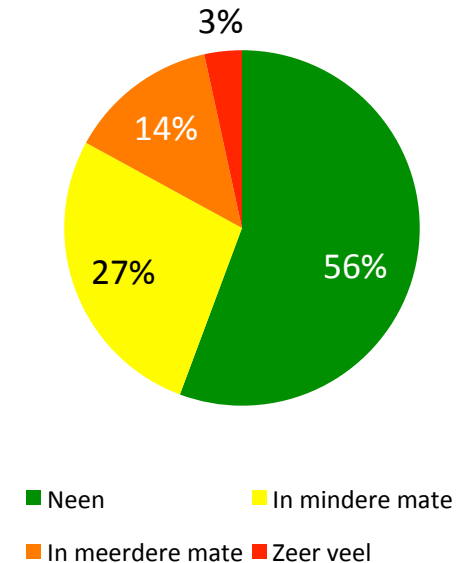

Psychosociaal welbevinden

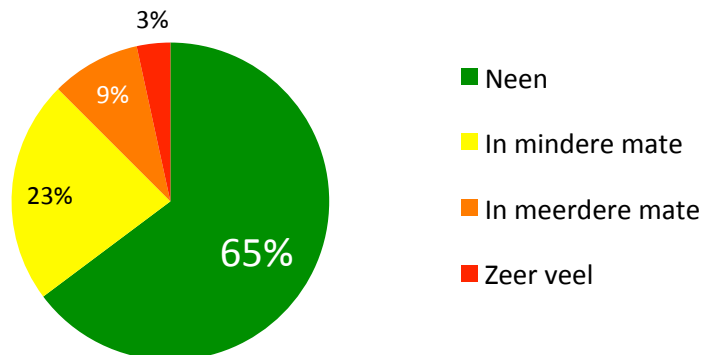
Geheugenproblemen

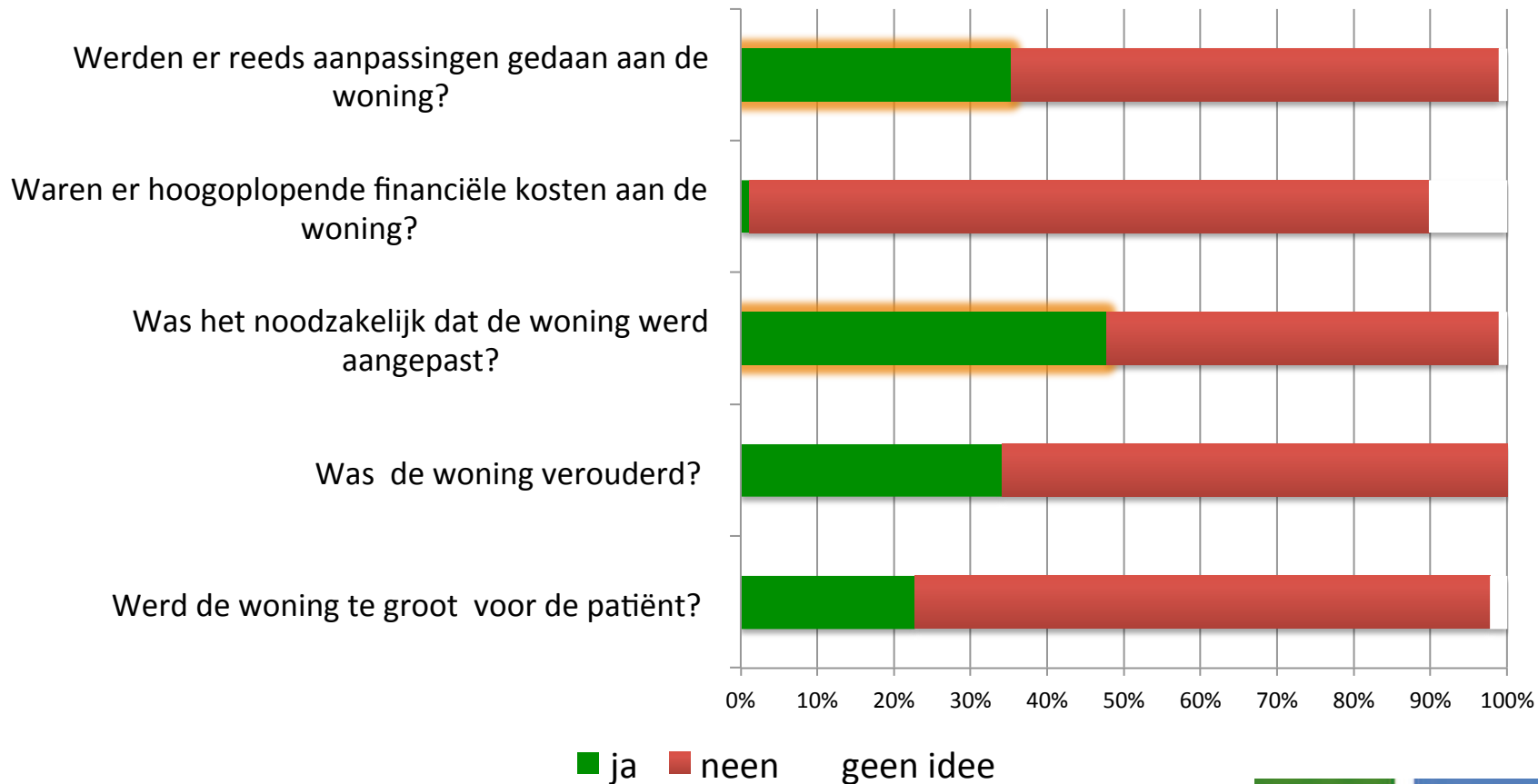
Eenzaamheid bepalend

Behoeft sociale contacten

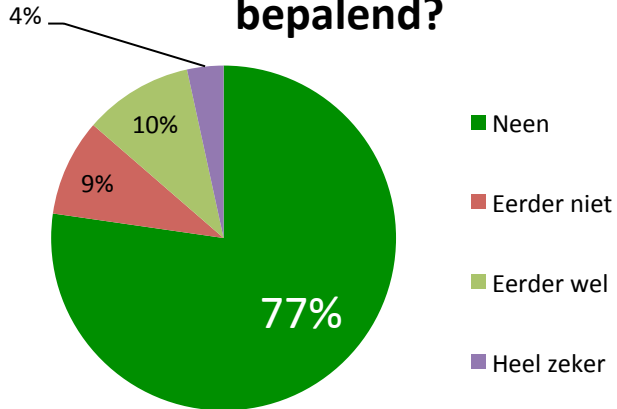

Kwaliteit van de woning

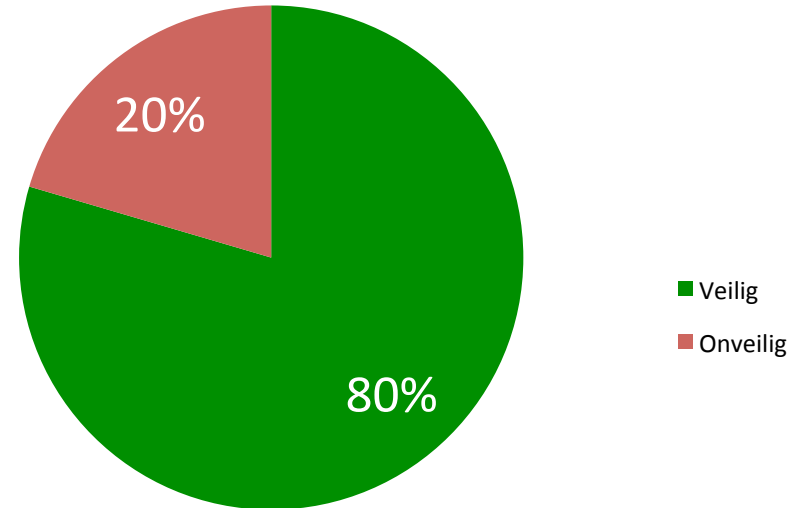

Woomgeving

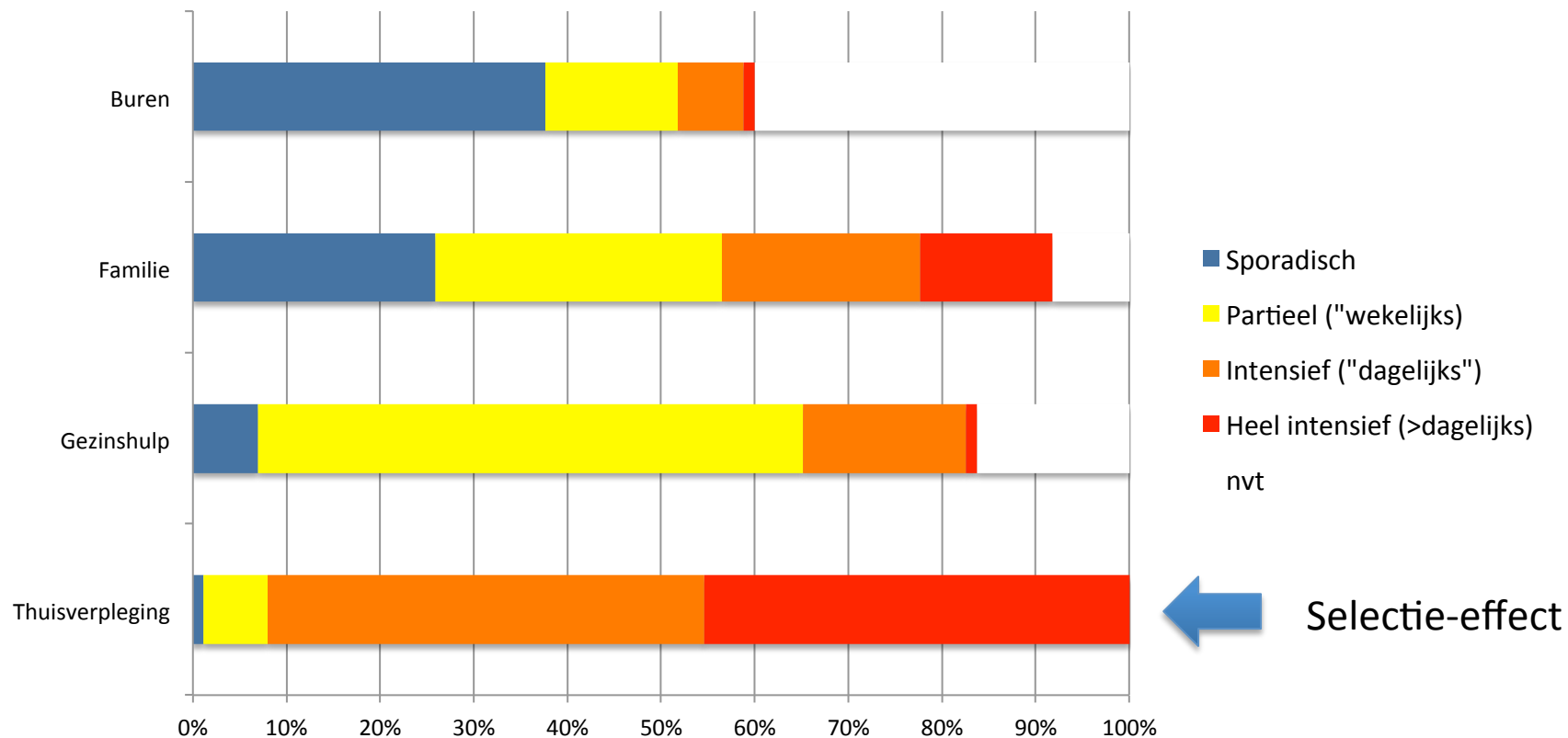
**Woonafstand kinderen
bepalend?**

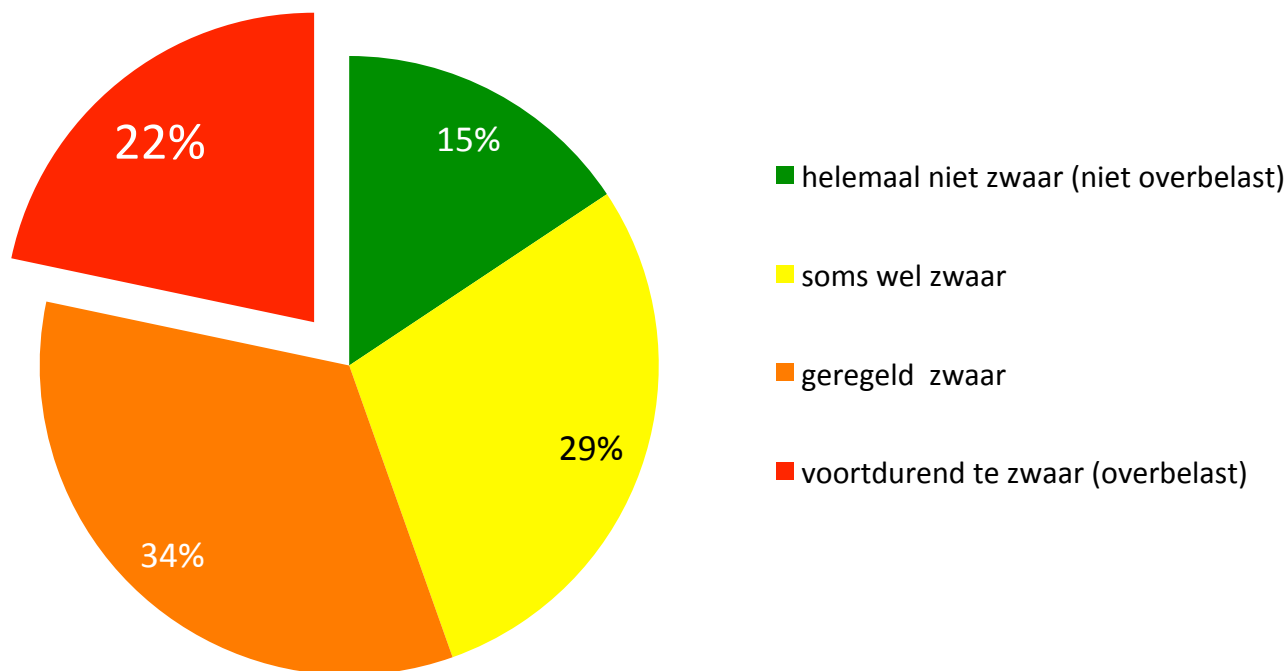
Voelde de oudere zich veilig?

Ondersteuning thuis vlak voor verhuis

Mantelzorger vindt zorg opnemen...

Reden belasting mantelzorger (n=70)

Reden belasting mantelzorger	N	%
mantelzorger kampt zelf met gezondheidsproblemen	40	57%
geen goed netwerk	34	49%
fysiek te zwaar door vb. bijkomende complicaties van de hulpbehoevende bejaarde	17	24%
emotioneel te zwaar voor de mantelzorger	6	9%
door het overlijden of achteruitgang van de eventueel nog aanwezige partner	10	14%
andere	23	33%

Faciliteren van de overgang

Zorgvragen en –verstrekker *tijdig* ondersteunen in de afweging

- Bewustwording mogelijkheden en grenzen aan 'ageing in place'
- **Samen** nieuwe zorgomgeving zoeken:
 - Er zijn alternatieven... maar → bewuste keuze of crisissituatie?
 - Zorggroep : gedeelde zorg in regie
 - Vraaggestuurd proces (cf. PMH, Maes e.a. , 2001)
 - Vertrekken vanuit vraagverduidelijking
 - Betrouwbare beeldvorming en indicatiestelling
 - Een transparant en gediversifieerd aanbod
 - Persoonlijke aanpassingen i.f.v. kwaliteit van leven
 - Participatie in evaluatie

Zorgregie/case management

Voorbeeld vraagverduidelijking en beeldvorming

- Perspectief mantelzorg:
Vraagverduidelijking en handelingsgericht: Zicht op Mantelzorg
- Beeldvorming:
 - Gezondheid en welzijn: BEL-RAI
 - Draaglastmeting (NL: EDIZ)

Voorbeeld 'person-centered planning' voor ouderen (Bowers, 2008)

- Appreciatie voor de persoon
- Relaties?
- Wat is belangrijk?
- Communicatie
- Geschiedenis
- Wensen
- Goede en slechte dagen

Vragen

- Zie videofragment: de tussengroep zorgbehoevende ouderen wordt nog te weinig bediend op het continuüm van woon-zorgvormen.
 - Deze mensen hebben niet altijd voldoende mantel/vrijwillige zorg. Kunnen we de sociale netwerken voldoende versterken, en/of professioneel aanbod vergroten?
 - Hoe oudere met mantelzorger beter ondersteunen? Meer respijtzorg? Meer hulpmiddelen? Meer innovatieve (woon)(zorg)vormen?
 - In het woonzorgcentrum loopt de 'gedeelde zorg' door?
- Verschillende perspectieven: hoe verenigen in vraaggestuurde zorg? Welke klemtonen? Welke werkwijzes? Zijn de huidige 'intakes' voldoende?

Magda: MAntelzorgers Geprand tussen Draaglast en Autonomie

Liesbet Lommelen

